

Udvalgene vedrørende videnskabelig uredelighed

[Til Indklagede]

Klage indbragt for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed

I har på vegne af [KLAGER] ved brev af 16. april 2012 indgivet klage mod [FORSKNINGSINSTITUTION] og [INDKLAGEDE] til Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (UVVU).

I klagen anfører I, at der i pressemeddelelsen [PRESSEMEDDELELSE] [HJEMMESIDE], samt i to TV udtalelser fremsat af [INDKLAGEDE] på [TV KANAL] d. 17. januar 2012 er begået videnskabelig uredelighed, idet pressemeddelelsen og TV udtalelserne er i modstrid med artiklen¹, som de baserer sig på. I mener derfor, at der foreligger ”Uoplyst og ensidig eller forvredet fortolkning af egne resultater og konklusioner”, jf. bekendtgørelse nr. 306 af 20. april 2009 om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed § 2, stk. 1, nr. 4.

Til støtte for påstanden anfører I bl.a. følgende:

”Vi mener sammenfattende, at [FORSKNINGSINSTITUTION] og [INDKLAGEDE] med deres pressemeddelelse og TV-forklaring er ude i et overdrev af spekulationer i forhold til, hvad undersøgelsen har dokumenteret. De siger, 1) at ål ikke overlever Gudenaåen og 2) at ålene dør ved fastklemning på Gudenaacentralens turbinegitre. Vi mener ikke at [FORSKNINGSINSTITUTION] og [INDKLAGEDES] konklusioner kan understøttes af artiklen, og vi anser dette for et brud på normerne for videnskabelig redelighed, i relation til bekendtgørelsen paragraf 2, pkt. 4.”

Klagen var vedlagt henvisninger til pressemeddelelsen og udtalelserne på [TV KANAL]. I klagen refereres følgende fra de to TV-udtalelser af 17. januar 2012, henholdsvis kl. [...] og kl. [...]:

Kl. [...]

”Det der sker det er faktisk at ålene de kommer ind og møder der her gitre som der er – fine gitre der er lavet for at fiskene ikke skal komme forbi og for at de skal finde de huller der er lavet til dem. Men når vandstrømmen er for stor, så kan ålene faktisk ikke undslippe, og så sidder de fast på gitret og der sidder de fast så længe at de faktisk bliver dræbt af det”

¹ [ARTIKEL]

2. juli 2012

**Udvalgene vedrørende
Videnskabelig Uredelighed**

c/o

**Styrelsen for Forskning
og Innovation**

Bredgade 40

1260 København K

Telefon 3544 6200

Telefax 3544 6201

E-post fi@fi.dk

Netsted www.fi.dk

CVR-nr. 1991 8440

Sagsnr.

Dok nr. 2378780

Side 1/6

Kl. [...]

"43 ud af de 45 kom herved til og var så i Tange Sø og der var så ud af de 43 var der så 38 der kom herhen til som blev registreret ved vores bøjer herhenne og ud af dem var der så 58 % der faktisk gik tabt ved Tangeværket."

Sekretariatet for UVVU har ved brev af 30. april 2012 besvaret jeres klage.

Sekretariatet vurderede her, at det var tvivlsomt, om klagen var omfattet af UVVU's kompetenceområde, idet pressemeddelelser og udtalelser på TV almindeligvis ikke betragtes som skriftlige videnskabelige produkter. Sekretariatet gjorde endvidere opmærksom på, at UVVU kun behandler klager over navngivne personer.

Ved brev af 29. maj 2012 sendt til sekretariatet på e-mail d. 4. juni 2012 fastholdt I jeres klage og præciserede, at klagen alene angik [INDKLAGEDE]. Vedlagt brevet var artiklen [ARTIKEL] af [INDKLAGEDE] m.fl.

I brevet gav I udtryk for, at klagen efter jeres overbevisning vedrørte tre budskaber (artikel, pressemeddelelse og TV-udsagn), der samlet set måtte betragtes som ét skriftligt videnskabeligt produkt. I den forbindelse anførte I følgende:

- "1. at pressemeddelelse og tv-indslag blev udsendt med reference til den videnskabeligt publicerede artikel, og at den tilgrundliggende artikel kan tilgås ved et direkte link nederst på pressemeddelelsen,*
- 2. at en pressemeddelelse, som udsendes af en offentlig institution, af offentligheden må opfattes som et godkendt koncentrat af det skriftlige videnskabelige arbejde,*
- 3. at det publicerede tidsskrifts navn fremhæves i selve pressemeddelelsen,*
- 4. at det i pressemeddelelsen forklares, at undersøgelserne er en del af Danmarks forpligtelse overfor EU's fiskeriforvaltning,*
- 6. at udsendelse af pressemeddelelse og tv-indslag sker samtidig, som udtryk for en koordineret formidling af det videnskabelige arbejde."²*

Regelgrundlag

Reglerne om UVVU's kompetence er reguleret ved lov om forskningsrådgivning m.v.³ og bekendtgørelse om UVVU⁴.

Det fremgår af bekendtgørelsen om UVVU § 1, stk. 4, at

"Udvalgene kan behandle sager, hvor den indklagede er videnskabeligt uddannet inden for det forskningsområde, som det videnskabelige produkt, der klages over vedrører, og som

**Udvalgene vedrørende
Videnskabelig Uredelighed**
c/o
**Styrelsen for Forskning
og Innovation**

Side 2/6

² Jeg bemærker, at der tilsyneladende mangler et punkt 5 i opremsningen.

³ Lovbekendtgørelse nr. 1064 af 6. september 2010 om forskningsrådgivning m.v.

⁴ Bekendtgørelse nr. 306 af 20. april 2009 om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed med ændring som følge af bekendtgørelse nr. 144 af 20. februar 2012.

- 1) har fået offentliggjort det videnskabelige produkt, der klages over i Danmark,
- 2) har udarbejdet det videnskabelige produkt, der klages over, som led i sin ansættelse eller erhvervsvirksomhed i Danmark,
- 3) har fået eller har søgt tilskud fra danske offentlige myndigheder til udarbejdelsen af det videnskabelige produkt, der klages over, eller
- 4) har sin nærmeste tilknytning til Danmark i øvrigt.”

Af § 2 fremgår, at

”Ved videnskabelig uredelighed forstås: Forfalskning, fabrikering, plagiering og andre alvorlige brud på god videnskabelig praksis, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskningsmæssige resultater. Omfattet af videnskabelig uredelighed er bl.a.:

- 1) Uoplyst konstruktion af data eller substitution med fiktive data.
- 2) Uoplyst selektiv eller skjult kassation af egne uønskede resultater.
- 3) Uoplyst usædvanlig og vildledende anvendelse af statistiske metoder.
- 4) Uoplyst ensidig eller forvredet fortolkning af egne resultater og konklusioner.
- 5) Plagiering af andres resultater eller publikationer.
- 6) Uretmæssig angivelse af forfatterrolle, titel eller arbejdssted.
- 7) Afgivelse af urigtige oplysninger om videnskabelige kvalifikationer.”

Udvalgene vedrørende
Videnskabelig Uredelighed
c/o
Styrelsen for Forskning
og Innovation

Af § 4 fremgår, at

Side 3/6

”Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed skal behandle sager, der rejses ved anmeldelse, jf. dog stk. 2. Udvalgene kan også behandle sager, der rejses af en person, der ønsker at blive rensset for navngivne, anonyme eller kildebeskyttede påstande om videnskabelig uredelighed, under forudsætning af, at personen er videnskabeligt uddannet, jf. § 1, stk. 4, og at personen giver alle nødvendige oplysninger til brug for udvalgenes behandling af sagen, jf. § 12, stk. 3.

Stk. 2. Udvalgene kan afvise at behandle sager, hvor det på forhånd vurderes, at:

- 1) Sagen falder uden for udvalgenes kompetence.
- 2) Sagen må anses for åbenbart grundløs.
- 3) Omkostningerne ved sagens behandling ikke står i rimeligt forhold til dens betydning.

Stk. 3. Sager, der ikke optages til behandling af udvalgene, skal afvises senest 3 måneder efter udvalgenes modtagelse af sagen. I sager, der optages til behandling, skal udvalgene senest 3 måneder efter modtagelsen af sagen oplyse sagens parter om sagens forventede faser og forventet tidspunkt for afgivelse af en udtalelse, jf. § 13, stk. 1.”

Af § 6, stk. 1, fremgår, at

”Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed kan behandle sager, hvor der klages over et skriftligt videnskabeligt produkt efter den indklagedes frivillige afgivelse deraf, jf. § 1, stk. 4.”

Afgørelse

Som anført ovenfor vedrører jeres klage dels en pressemeddelelse og dels udtalelser i to TV-indslag. Jeg vil i det følgende tage særskilt stilling til disse to forhold.

Pressemeddelelsen af 13. januar 2012

Pressemeddelelsen er udsendt af [FORSKNINGSINSTITUTION] og publiceret på [FORSKNINGSINSTITUTION]'s hjemmeside. [FORFATTER] fra [FORSKNINGSINSTITUTION] er anført som forfatter af pressemeddelelsen. Indeholdt i pressemeddelelsen er et interview med [INDKLAGEDE], en henvisning til artiklen af [INDKLAGEDE] m.fl., og en note om at [INDKLAGEDE] kan kontaktes for yderligere oplysninger.

Jeres klage vedrører pressemeddelelsens konklusioner, navnlig overskriften om at ål ikke overlever Gudenåen, og klagen er ikke rettet mod [INDKLAGEDES] udtalelser i pressemeddelelsen.

Mine bemærkninger

Som det fremgår af bekendtgørelsen om UVVU § 6, stk. 1, kan UVVU alene behandle sager, hvor der klages over et skriftligt videnskabeligt produkt efter den indklagedes frivillige *afgivelse* heraf.

Ud fra sagens omstændigheder lægger jeg til grund, at [INDKLAGEDE] ikke kan anses for ophavsmand til pressemeddelelsen, da [INDKLAGEDE] ikke fremstår som forfatter i forbindelse med pressemeddelelsens publicering. Det gør derimod [FORFATTER], som ikke er medforfatter til artiklen af [INDKLAGEDE] m.fl.

Sammenfattende er det min konklusion, at det på det foreliggende grundlag ikke kan konstateres, at pressemeddelelsen er afgivet af [INDKLAGEDE], og UVVU kan således ikke behandle denne del af klagen, jf. bekendtgørelsen om UVVU § 6, stk. 1.

På den baggrund afviser jeg med henvisning til bekendtgørelsen om UVVU § 4, stk. 2, nr. 1, at behandle den del af klagen, der vedrører pressemeddelelsen, fordi den ikke findes at være omfattet af UVVU's kompetenceområde.

TV-udtalelserne af 17. januar 2012

Den første udtalelse, som jeres klage vedrører, blev fremsat på [TV KANAL] d. 17. januar 2012 kl. [...]. Her udtaler [INDKLAGEDE] sig om, hvad der sker med de ål, der skal passere Tangeværket, herunder at de fastklemmes mod nogle gitre pga. vandstrømmen og sidder fastklemt der så længe, at de dør af det. I indledningen til interviewet med [INDKLAGEDE] nævner studieværten den undersøgelse, som artiklen af [INDKLAGEDE] m.fl. baserer sig på. [INDKLAGEDE] henviser dog ikke selv til undersøgelsen eller artiklen i interviewet.

Udvalgene vedrørende
Videnskabelig Uredelighed
c/o
Styrelsen for Forskning
og Innovation

Side 4/6

Den anden udtalelse, som jeres klage vedrører, blev fremsat på [TV KANAL] d. 17. januar 2012 kl. [...]. Her udtaler [INDKLAGEDE] sig om forløbet for de konkrete ål, der blev mærket og fulgt som led i den undersøgelse, der lå til grund for artiklen af [INDKLAGEDE] m.fl. [INDKLAGEDE] henviser således i sin udtalelse til undersøgelsens/artiklens resultater, men han nævner ikke selve artiklen.

Mine bemærkninger

UVVU kan behandle sager, hvor der klages over et *skriftligt videnskabeligt produkt* efter den indklagedes frivillige afgivelse heraf, jf. bekendtgørelsen om UVVU § 6, stk. 1.

Bekendtgørelsen indeholder ikke en nærmere definition af, hvad der forstås ved et 'skriftligt videnskabeligt produkt', men efter fast praksis fra UVVU indebærer dette et krav om, at der i det indklagede produkt er anvendt videnskabelige metoder, og at der i produktet redegøres nærmere herfor. Det afgørende, for om UVVU kan behandle sagen, er således, om der er tale om et egentligt videnskabeligt produkt, eller om der er tale om en populærvidenskabelig udgivelse, som falder uden for UVVU's kompetenceområde.

Mundtlige udtalelser i TV o.l. er som udgangspunkt ikke omfattet af definitionen af 'skriftlige videnskabelige produkter' efter bekendtgørelsen om UVVU § 6. Dette udgangspunkt kan efter praksis fra UVVU fraviges i tilfælde, hvor udtalelsen har så nær tilknytning til et skriftligt videnskabeligt produkt, at udtalelsen må betragtes som en egentlig rapportering af det videnskabelige produkts resultater. I sådanne tilfælde stilles der betydelige krav til en tæt sammenhæng mellem udtalelsen og det videnskabelige produkt, samt reference/henvisning til det videnskabelige produkt i udtalelsen.

TV-mediet er som hovedregel ikke et videnskabeligt medie, og udtalelser på TV er derfor ikke umiddelbart videnskabelig rapportering, men alene populærvidenskabelig rapportering. Ved populærvidenskabelig rapportering stilles der begrænsede krav til nøjagtigheden i rapporteringen, eller sagt med andre ord må der ved populærvidenskabelig rapportering være større adgang til tale i billeder.

Ud fra sagens oplysninger lægger jeg til grund, at der ved TV-udtalelserne af 17. januar 2012 alene er tale om populærvidenskabelig rapportering. I den forbindelse er det min vurdering, at der ikke er den fornødne sammenhæng mellem TV-udtalelserne og den videnskabelige artikel af [INDKLAGEDE] m.fl., til at disse må betragtes som ét videnskabeligt produkt i bekendtgørelsen om UVVU's forstand.

Sammenfattende er det min konklusion, at klagen over TV-udtalelserne ikke vedrører et videnskabeligt produkt, jf. bekendtgørelsen om UVVU § 6, stk. 1. UVVU kan derfor ikke tage klagen under behandling.

På den baggrund afviser jeg med henvisning til bekendtgørelsen om UVVU § 4, stk. 2, nr. 1, at behandle den del af klagen, der vedrører TV-udtalelserne, fordi den ikke findes at være omfattet af UVVU's kompetenceområde.

Udvalgene vedrørende
Videnskabelig Uredelighed
c/o
Styrelsen for Forskning
og Innovation

Side 5/6

Klagevejledning

Afgørelser truffet af Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 34 i bekendtgørelse nr. 1064 af 6. september 2010 af lov om forskningsrådgivning m.v.

Med venlig hilsen

Henrik Gunst Andersen
Formand
Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed

**Udvalgene vedrørende
Videnskabelig Uredelighed**
c/o
**Styrelsen for Forskning
og Innovation**

Side 6/6

Kopi af denne afgørelse er sendt til [INDKLAGEDE].